

Előzetési feltételek

helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírár-
nyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

E. M. K. E.

(T. B.) Az Emkének új elnöke van gr. Béli Ákos személyében. Elhalt elnökét, gr. Bethlen Gábort, megsiratta, emléket szobán, írásban és szoborban megörökítette, s most új munkához fog. Gr. Béli Ákos f. hó 14-én tartott elnökválasztó gyűlésen röviden, lelkes szavakban fejezte ki programját, melyet vallás, nemzetiség és politikai pártkülönbség nélkül követni fog. Akik ismerik a derék gróf multját és az Emke körében alelnöki minőségében kifejtett tevékenységét, azok tudják, hogy hiven, lelkiismeretesen teljesíteni fogja nagy feladatát.

És mi is, kik ott voltunk az immár nagygyá lett Emke bölcsőjénél, kik aggódva néztünk jövője elé, mert tudjuk, hogy irigység, boszúság, félreértés és személyi torzalkodások fogják a nemes lelkesedést, a hazafiúi buzgalom lángját lelohasztani; mi is, kik hiven kitarítottunk jóban, rosszban az Emke mellett, mert tudtuk, hogy „post nubila Phoebus”, mert a hazafiság hatalmas talajában megfogamzott, erőteljes fáva növekedett csemete könnyen kibirja a viharok dühét, — elérkezettnek látjuk az időt, hogy azzal a lelkes buzgalommal

és tevékenységgel fejtsük ki az Emke erejét és hatását, amely buzgalommal és tevékenységgel igyekeztünk azt létrehozni.

Hallom emlegetni: ugyan mit csinált az Emke azzal a tömördek pénzzel s ugyan mi az eredménye fennállásának? Hogy mit csinált? olvassa el mindenki ez évi jelentését. Egyszerűen, majdnem szárazon elmondja aprólékos részletességgel, az utolsó krajezárig beszámolva, hogy hol és mit teremtett? Iskolák, óvodák, alapítványok; egyházak, tanítók segélyezése valláskülönbség nélkül; népkönyvtárak, dalkörök létesítése, könyvkiadványok stb.; egy egész tömege tehát a kézzelfogható tevékenységnek és áldozatkészségnek. És az a közszellem, melyet megteremtett, melyet éltetni, fentartani igyekezik s melyet az emberi hiúság, gyöngeség és közöny hiába igyekezik lehűteni, vagy pedig magas fölénytel az állam feladatait, sőt kötelességeit hirdetni, — vajjon az a közszellem, mely a vallási és politikai pártszervevények által oly szerencsétlenül szétválasztott társadalmat egyesíteni, vagy legalább a széthúzó elemeket egymás irányában türelmesebbé, szeretetteljesebbé birta tenni, vajjon ez

nem egy oly érdeme az Emkének, melyhez hű maradni mindnyájunknak hazafias kötelessége?

Hát igaz, hogy pl. Bartha Miklós, az Emke kezdeményezőinek egyik leglelkesebbje, el van keseredve; igaz, hogy nem láttuk Ugron Gábort, Szász Domokos ev. ref. püspököt a mostani közgyűlésen számos személyi hivatkozással együtt. Igaz, hogy előállott egy fiatal ur, s elég hibásan azt mondta, hogy az Emke jelentése folytonos öndicsőítés stb. De, édes Istenem! ugyan mi tökéletes az emberi életben? Sem az emberek, sem az emberi intézmények. Am ha azt látom, hogy az Emkében megvan a nemes önérték; ha tapasztalom, hogy erejéhez mérten folytonosan igyekezik kielégíteni a nemes becsvágyat; ha egy lépést sem távozik el attól a hazafias céltól, melyet alakulásakor maga elé kitűzött; ha látom, hogy vezetői beismerik egyes tévedéseiket és jobb, helyesebb eszközöket használnak fel: akkor én sajnálom ugyan, hogy egyesek duzzognak és félreállanak ahelyett, hogy jóindulattal, az egyet iránti igaz szeretettel fenntartsák a régi szellemet, de nem követem őket a félreállításban, hanem folytatom a munkát hiven, he-

TÁRCZA.

Ora emlékére.

Enyészet szárnya halkán lebben,
Magamon kívül, önfeledten,
Szár az szemekkel, némán sírva,
Remegve, félve, úgy figyeltem . . .
Hány szikra hal el? hány kebelben? . . .
Amerre szárnyal lomhán utja.

Sok szem lezárult. Ugy kell lenni.
Oh, de hát a más bűja semmi! . . .
Mindenkint hogy is hasson által? . . .
De én, én érzem valamennyit,
Az én szívem majd szétrepesztik.
S megyek az égbe szálló árnyal.

A pálya hosszú, véghetetlen,
Nem térnek vissza soha, nem! nem.
Csak én jövök, lehajtván fejem.
Az édes asszony már veszve van . . .
Szép ajka lezárva, szóvalan,
S a nyugtom nem csak én nem lelem.

Az örök élet legszebb álma,
A tulvilágnak boldogsága
Vesse puhára siri ágyad,
Ne légy te hazajáró lélek,

Habár könny könnyre hull le érted
S lehullott nyomában újabb támad.

Sallak Róza.

Mikor a szív beszél.

— A Közérdek eredeti tárczája. —

Csak mulasson asszonyom, csak nevesse ki jól magát, hisz úgy is meg fogja ezt egykor banni; sírni, keserűen sírni fog ezért az óráért, saját szíve fogja megboszolni, abban fog lakni az a gyilkos méreg, amely lassan, de megis ő, mely leszedi arcáról azokat a szép, nevető piros rózsákat, hogy helyébe ültesse azokat a színteleneket, azokat a sárgákat, a fájdalom virágait!

Ne nézzem rám olyan merően, mintha nem értene, hogy mit mondok, ne nézzem rám olyan sötéten, hisz úgy se láthat a szívembe, sűrű, nagyon sűrű fátyol takarja el az ott lévő titkokat, nem szabad azt másoknak megismerni, mert ami nekem örömet, ami nekem gyönyört és boldogságot okoz, az másnak csak kín és fájdalom.

Látom, hogy ismét mosolyogni akar, vagy azt akarja mondani: belátok a szívedbe, ismerem annak titkait, hisz megmutattad az előbb eléggé, hogy mi lakozik benne . . .

Lásd, ugy-e, hogy eltaláltam a gondolatát, ugy-e, hogy jobban tudok olvasni az

arcokból, mint kegyed, asszonyom? Ezek a ragyogó szemek, ezek a mosolygó szép ajkak többet elárulnak, mint az én halvány arc-
czom, mert ez csal, ez amit csak azért, hogy eltakarja azt, ami belül van.

Hiába hisz neki, megcsalta ez kegyedet is, szép asszonyom! Az előbbi jelenetnél nem a szívem volt a vezér, pihent az akkor s csak az ész beszélt, ez a zűrzavaros ész, ez akart bepillantani egy pár percze egy más világba! Meg voltam zavarodva, nem tudtam mit csináljak. Kegyednek az észbontó mosolya, ajkainak csábító varazsa efledtetek velem mindent, elkábított az a tudat, hogy egy percze megraboljam másnak a mennyországát!

Oh, de miért is mondjam tovább, miért is idézzem fel újra, hisz úgy is megbűnhődtem érte eléggé!

Nem kegyed büntetett meg, nem az a sötét tekintet, nem az a gunyos kacaj fájt nekem, nem ez volt a büntetésem! Más volt, ami égetett, ami marczangolt, és ez itt van belül, itt a szívem mélyében . . . ez támadt föl bennem ijesztő szellemként! . . . Oh! de hiszen ez is meg van bocsátva, meg-bocsátott érte a saját szívem s kegyednek csak köszönetet mondhatok azért a tekintetért, azért a gunyos kacajért, melylyel

csületesen. Hiszen amit hibául hoznak fel, abban lehet találni emberi hiúságot, egy kis személyi féltékenykedést, egy kis önzést, de az egylet ügyének lelkiismeretlen vezetését, vagy éppen anyagi hátrányát senki sem emlegetheti, mert a könnyen ellenőrizhető, világos, tiszta kezelés, az egylet folytonos gyarapodása erre még a legskrupulusabb embernek sem adott alapot.

Éppen abban van az Emkének nagy ereje, hogy azok helyébe, kik elhullanak az emberi végzet folytán, vagy félre állanak gyöngeségből, vagy boszúságból, tömegesen léphetnek olyanok, kiknek szeméi előtt nem lebeg más cél, mint dolgozni az Emkével az Emkéért. És örömmel tapasztalom, hogy vannak olyanok, kik visszatértek tevékenységük eddigi helyére s az egylet megemlékezve nagy szolgálataikról, örömmel fejezte ki bizalmát és nagyraecsesülését.

Mi teljes bizalommal vagyunk az új elnök hazafias, lelkes vezetése iránt, ki nem kereste ezen szép, de nehéz kitüntetését. És miután az Emke feladatait nagy részben éppen vármegyénkben szép sikerrel teljesíti, de még többet kell teljesítenie, szükségesnek tartjuk, hogy a végből a vármegyei központi és vidéki választmányok újra alakulva, a magyar nemzeti közművelődés békés munkáját újult erővel, friss lelkesedéssel folytassák.

Sz. 16373—1897. 122. k. gy. Szabályrendelet Alsófehérvármegye területén a földbirtok határainak megjelöléséről.

1. §. Minden földbirtokos tartozik birtokának, illetőleg földrészteteinek határait ott, hol természetes határjelek, folyók, csatornák, patakok, rendes vízzel bíró erek, éles hegygerinczek, vagy más el nem moz-

ditható jelek nincsenek, az alábbi szakaszokban előírt határjelekkel látható módon megjelölni.

2. §. Tagosított határu községekben állandó határjelek alkalmazandók, u. m. kő, faoszlopok, árkok, élőfü barázdák, utóbbiak azonban csak a szomszédok beleegyezése esetében állíthatók fel. Az árkok meredek lejtésű területen csak szagatott árkok lehetnek. Árok ásásánál az oldalak beomlására 30 czm. terület számítandó. Ha a birtok határait régi árok, vagy eleven sövény jelzi, új határjelzés nem szükséges ott, hol természetes határok vagy körülárkolás nincs, vagy a felek élőfü barázdákban nem állapodnak meg, állandó határjelül lehetőleg 50 czm. hosszú és 10 czm. átmérőjű síma oldalú kőoszlopok, vagy ugyanilyen méretű négyszögre faragott kemény faoszlopok alkalmazandók. Hol megfelelő anyag hiányában ily oszlopok előállítására aránytalan költségre kerül, elfogadandó más alakú, a határvonal irányában lapos kövek, vagy gömbölyű, a határvonal felől a földszin felett laposra faragott faczövekek alkalmazása is. Ugy a kőből, mint fából készült határjeleknek a földből kiálló része legalább 10, és legfeljebb 20 czm. magas lehet. Élőfü barázdának mindig a közepe jelzi a határvonalat.

3. §. Tagosítatlan községekben ideiglenes jellegű, de elromlás, vagy elveszés esetén szintén kijavítandó és megújítandó határjelek is alkalmazhatók, melyeknek: kisebb földhányás, élőfü barázdák, vékonyabb méretű gömbölyű czövekek stb.

4. §. A község határok közt fennálló régi határjelek a községi előjáróságok által gondosan fentartandók, az elromlottak pótlandók. A községi határjel mindig két méter átmérőjű földdomb közepébe alkalmazott négyszögre faragott kő vagy kemény faoszlop kell legyen. Ily község-határdombokat azon földbirtokosoknak, kiknek birtoka határába esnek, szántás, vagy leásással rongálni nem szabad.

5. §. Ahol határjelül kő- vagy faoszlop, földhányás vagy czövek használtak, a határjelek minden egyes birtoktest határanak

mindazon törési pontjain alkalmazandók, melyek a fennálló térképek szerint irányváltozást jelentenek, s egyenes vonalokon is minden 400 mtr. távolságra egy-egy határjel állítandó. Új község-határjelek csak a község határok találkozási pontjainál (hol legalább 3 község határa összetalálkozik) állítandók fel.

6. §. Mindenik földbirtokos köteles a határjeleket birtoka vagy birtokrészletei keleti és déli oldalára állítani fel. Szabálytalan sokszögű vagy kerekded alakoknál irányadó elv az, hogy a határvonal felét tartozik minden birtokos megjelölni, ily esetben a kezdőpont mindig az alak legdélibb pontja. Azonban jogában áll minden földbirtokosnak birtokát egészen saját határjeleivel látni el. A határjelek felállítására csak a szomszéd jelenlétében történhetik. Ha a szomszéd ismételt felkérésre sem jelenik meg, a községi előjáróság keresendő meg a szomszédnak határozott időre megidézése, mely időre, ha igazolás nélkül nem jelenik meg, jogosítva van a birtokos valamelyik községi előjárósági tag vagy kiküldött jelenlétében egyedül is felállítani határjelét. Jogukban van a birtokosoknak közös határjelt is állítani fel.

7. §. A közös határjelek akként helyezendők el, hogy annak egyik fele az egyik, a másik fele a másik birtokos tulajdonát képezze, mely esetben annak vízszintes tetőlapján felező bevágással jelendő vonal képezi a valóságos határvonalat. Nem közös határjelek úgy állítandók fel, hogy a külső és síma oldal essék a határvonalba.

8. §. A határjelek a jelen szabályrendelet életbeletétől számítva egy év alatt felállítandók. Tagosítás alatt álló községekben e határidő az új birtokrészleteknek jogerős bírói határozattal átadása napjától számítandó. Jövőre pedig az évközben elromlott, megsemmisült vagy kidőlt határjelek minden év április 15-ig kiigazítandók és pótlandók.

9. §. Ha kétséges volna az: 1. hogy a határjel melyik szomszédos birtokos által állítandó fel, illetve javítandó ki; 2. vagy a felállítás, illetve javítás költségei mily

azt hitte, hogy a mennyországból taszít ki, de a melylyel mégis oda üzött vissza, a honnét én egy perczre ki akartam lépni, az én boldogságomba, az én paradicsombomba! . . .

Ne üljön olyan közel hozzám, ne szorítsa úgy a kezeimet, forró a lehellete, bódító firtjeinek az érintése; üljön távolabb, félek azoktól a sötét szemektől!

Ugy, lássa! Zárja le szeméit, álmódzózzék egy szebb világról, álmódjék szerelemről és boldogságról, lássa szépnek a világot, szebbnek, mint én egykoron, hogy ne tudhassa meg soha, mi a fájdalom, hogy mi a szívnek összetépett üdvössége!

Hiába néz reám ismét olyan kérőleg, nem hallgatok el, nem fogom kimélni! Kegyednek az előbbeni gunyos mosolya és kacajja követelik tőlem a beszédet, ezek ösztönöznek, hogy akaratom ellenére is föltárgjam kissé szívemnek a titkait. Nem kimélem, elmondom e titkokat már csak azért, hogy bizonyítsam, miképp nem kegyed büntetett meg, hanem az én saját szívem . . .

Törölje ki asszonyom szép szeméből azt a könnyecseppet, nem illik az oda, nem áll jól az a kegyed arcához! Törölje ki, mert majd az első csepp maga után csalja ki a többi is és ez fájni, sajogni fog! Minden

könnyesepp vérből van, a szívnek a vérből, onnét jön ki s magával hozza az örömet, a boldogságot, minden cseppel ezeknek parányi részecskéin száll el a végtelenbe, a semmisége! . . .

Igen asszonyom, ismerem én is a könnyeket, sirtam eleget! Hiszen tudja kegyed is ezt, ismeri a temetőket, ismeri az abban lévő sirhalmot, ott a két kis szomorú füzfa alatt, az én eltemetett boldogságommal!

Igen asszonyom ott, ott a kicsiny sirhalmnál, ott sirtam, ott zokogtam annyiszor, ott imádkoztam fájó szívből fakadó könnyeimmel naponta!

Tudja ezt kegyed nagyon jól, megmutatta az én halovány arczom, elbeszélte fénytelen szemem, elsusogták fájó sohajaim akkor az én lelki csüggedésemet!

Ne sirjon, törölje le könnyeit, üzze el szívéből a talán belopózkodott kis bánatot és fájdalmat, nevéssen, kaczagjon újra, hisz ez jobban illik szép arcához, jobban, mint ez a nem szívből, nem igaz érzelemből fakadó könny!

Törölje le könnyeit, ha talán igaz volna is a fájdalma, ha talán tudna is igazán érezni, mert hiszen az igaz könnyekért meg lesz a jutalom, a bánat után újra fog

ragyogni az örömmek napja, a széjjeltépett üdvösségből új boldogság fakad, látni fogja még szépnek a világot, úgy, mint én is most, aki pedig egykor semmit, semmit nem reméltem!

Igen, asszonyom, most már a fájdalom könnyei helyett örömkönnyeket sírok, az a két kis szomorú füzfa most már üdvörl, boldogságról susog; összetépett reményemből boldogító való, boldogító jelen fakadt, az a lehullott rózsabimbó ott a kicsiny sirban megszánta szenvedéseimet, megjutalmazott igaz könnyeimért, elszlatta szívemből a borut, betöltötte azt újra azzal az édes érzéssel, megengedte, hogy újra szeressek, hogy egy angyali szóke kis leánynak szép szemében újra feltaláljam az elveszített mennyországot!

Azért hát most újra köszönetet mondok kegyednek azért a gunyos kacajért, amelylyel nem engedte, hogy egy perczre is elfeledkezzem az én boldogságomról, amelylyel visszaüzött az én szép világomba!

Ne sirjon, ne zokogjon, szép asszonyom, üzze el arczáról ezeket a színtelen fájdalom-virágokat, csalja ki újra azokat a mosolygó piros rózsákat, nevéssen, kaczagjon újra, hisz látja, hogy nekem nem az fájt, hogy engem már bántott itt belül, itt a

arányba által fe tok-hata jelek k kérdé felek a irt egy előjár A közs sérti, s nagykö tan. v elsőfok egyézs resztül legkés

Az e désre szonyo szakér tében egy év ségben

Ha zat e nincs, napi z utra u

Ha tik, a méber

Azo sek n a költ

15 na esetb

foku

10. bályre

szüks

sára

rosi t hatós ertel ségi leg p a kit ségi

szíve üdvö már lem

a tal

És gyek mot,

szön zett, nete bold

Az

azt kére tani az é csak men

N

ne kell csal le k

keg vilá mer

I assz

arányban legyenek a szomszéd birtokosok által fedezendő; 3. ha a megjelölendő birtok-határ vitás, végül egyáltalán, ha a határjelek kijavítása es megújítása körül vitás kérdés merül fel, ezen esetben tartoznak felek az 1894. évi XII. t.-cz. 34. §-ában előírt egyezségi eljárás megindítását a községi előjárásánál (városi tanácsnál) kérelmezni. A községi előjárás az egyezséget megkísérti, s ha ez nem sikerül, feleket kis- és nagyközségekben a főszolgabíróhoz, rendtan. városokban a polgármesterhez, mint elsőfoku közg. hatósághoz utasítja. Az egyezségi eljárás jegyzőkönyvileg viendő keresetül még pedig a bejelentéstől számítva legkésőbb 15 nap alatt.

Az első foku közg. hatóság a vitás kérdésre nézve az érdekelteknek a helyi viszonyokkal ismerős egyéneknek, esetleg szakértőknek meghallgatása és szükség esetében helyszíni szemle megtartása után az egy évi békés és háborítatlan birtoknak épességben tartása mellett határoz.

Ha a határ vitás, ez esetben a határozat ellen közg. uton felebbezésnek helye nincs, de az abban meg nem nyugvó fél 30 napi záros határidő kitűzése mellett bírői utra utasítandó.

Ha ez idő alatt a kereset be nem adatik, a határjelek a közg. határozat értelmében azonnal felállítandók.

Azon határozat ellen, mely a határjelzések módosztatására, vagy közös határjeleknel a költség viselésére vonatkoznak, közg. uton 15 nap alatt felebbezésnek van helye, mely esetben a vármegye alispánja mint második foku hatóság végérvényesen határoz.

10. §. A földbirtok határjeleinek e szabályrendelet értelmében való felállítására, szükség esetén kijavítására és megújítására közvetlenül a községi előjárás (városi tanács) ügyel fel. E czélból a közg. hatóságoknak az 1894. évi XII. t.-cz. 34. §. értelmében hozott jogerős határozatai a községi előjárásal is közlendők és az esetleg perre utasított fél a kereset beadását a kitűzött 30 napi záros határidőig a községi előjárásánál igazolni tartozik.

szívemben, azokról az édes titkokról, arról az üdvösségről való meglepedezés, amit most már kegyed is ismer, amit elmondott velem a szívem a kegyedtől való bucsuzás s a talán örökre való elválás alkalmával!

És most Isten önnel, asszonyom, elmegyek, felkeresem újra azt a kicsiny sirhalmot, bocsánatot kérek az ott nyugvótól, köszönetet rebegek neki, hogy megvédelmezett, hogy megmentett a kísértéstől, köszönetet rebegek neki újra az én visszanyert boldogságomért! . . .

Azután pedig felkeresem üdvösségemet, azt a szöke fűrtű kis angyalt, bocsánatot kérek attól is, és tudom, meg fogja bocsánati vétkeimet, vagy ha meg is büntet érte, az édes, boldogító büntetés lesz, amelylyel csak jobban meg fogom ismerni a földi mennyország gyönyöreit!

Ne zokogjon, ne tördelje kicsiny kezeit, ne könyörögjön, nem maradhatok, mennem kell, minden perc drága, minden percczel csak boldogságomat rövidítem . . . Törölje le könnyeit, hisz kegyed is lehet boldog, kegyed is láthatja még ragyogó színben a világot, kegyed is föltalálhatja még a földi mennyországot! . . .

Isten önnel, legyen boldog, legyen áldott, asszonyom!

Kardoss Gyula.

11. §. A községi előjárás köteles a község határában a határjeleket a mezőri személyzet által vagy más alkalmas módon, első ízben a szabályrendelet életbe lépte után egy év és egy hónap betelése után, azután pedig minden év április 15- és május 1-je közt megvizsgáltatni, s az első alkalommal mindazokat, kik a szabályszerű határjeleket a 8. §-ban megállapított határidőig fel nem állították, jövőre pedig mindazokat, kiknek birtokán szabálytalan határjeleket találtak, összeiratni.

12. §. Községi előjárás (városi tanács) ezen összeírás alapján felszólítja az illető birtokosokat, hogy a szabályszerű határjeleket záros határidő alatt állítsák fel, esetleg azokat pótolják, vagy javítsák ki. A kitűzött határidőn belül elfogadható indok nélkül fel nem állított, vagy ki nem javított határjeleket 15 nap alatt a mulasztó birtokosok költségére a községi előjárás állítja fel, illetőleg javíttatja ki s a költségeket közg. uton hajtja be.

13. §. Ha a szabályrendelet életbe lépte után egy birtoktest több részre oszlik fel, a felosztás utján keletkezett új birtokrészek még meg nem jelölt határain a szabályszerű határjelek a felosztástól számított 6 hónap alatt felállítandók. Ha pedig több egymás mellett fekvő birtokrészlet egy kézbe kerül, úgy joga van a tulajdonosnak az új összefüggő birtoktest határain belül került határjeleket eltávolítani.

14. §. Kihágást követ el, és az 1894. évi XII. t.-cz. 93. §-sa értelmében és annak 103. §-ában megnevezett hatóságok által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik az, ki a magán határjeleket jogositatlanul szándékosan megsemmisíti, elviszi vagy más helyre áteszi, megrongálja vagy kiássa. A pénzbüntetés behajthatatlanság esetén az 1894. évi XII. t.-cz. 114. és 115. §§-ai szerint elzárás vagy közmunkára változtatik át.

A fenti esetben való eljárás csak a károsult fél kérelmére indítandó meg. Ha azonban község-határjelek semmisítettnek vagy rongáltatnak meg, ez esetben a kihágás megindítása iránti eljárásnak hivatalból van helye.

15. §. Jelen szabályrendelet a felső jóváhagyást követő szabályszerű kihirdetéstől számított 30 nap után lép életbe.

Alsó-Fehér vármegye törvényhatósági bizottságának Nagy-Enyeden, 1897. évi október hó 29-én tartott rendes őszi közgyűléséből. Kiadta: G á s p á r János m. főjegyző.

A delegációk megnyitásához.

Budapest, 1897. nov. 18.

Jelentőséges ülésre gyűltek össze november 16-án a delegáció tagjai a monarchia két államából. Jelentőséges ülés ez, nem annyira az evolúciók miatt, melyek a külpolitikai, vagy a reformok miatt, melyek katonai téren várhatók, vagy kilátásban vannak, hanem kizárólag azért, mert azok a képviselők, akiket Ausztria küldött a delegációba, olyan parlamentből kerültek ki, amely ép most dolgozik azon, hogy a delegációktól elvonja működésük talaját és hogy megsemmisítse azt az alapot, amelyen ez az intézmény létesült.

A királyi nyilatkozat, melylyel a korona a két delegáció elnökeinek hódoló üdvözlétre válaszolt, szintén nevezetes és három irányban is jelentőséges a népre és a parlamentre nézve, mely e népből vette eredetét és amely a közös ügyek elintézése vé-

gett a delegációkat kiküldte. A békés, belső fejlődés, mely nélkül népjólétre gondolni sem lehet, egyik főtárgya a korona gondoskodásának és komoly intelemképen hangzik ez a motívum a király atyai ajkáról. A békés belső fejlődés sikereket, eredményeket, hasznos virágzást von maga után, a népeket a trón és a haza védelmezésére erőssé, nemzetközi kötelességeinek teljesítésére képessé teszi.

A katonai terhek bizonyonyal terhesek, de elkerülhetetlenek. A monarchia nagyhatalmi állása az európai koncertben, viszonyunk Európa minden államához és különösen szövetségeseinkhez csak úgy számíthat kellő megbecsülésre, ha oly hatalmas intézmény támogatja, aminőnek az osztrák-magyar véderőt ismerik és általánosan elismerik. Figyelemmel az uralkodó viszonyokra, a közös hadügyminiszter nem lép fel új és elviselhetetlen követelésekkel, hanem többnyire a folyó évi költségvetés keretében mozognak igényei, ami mellett, mint a „P. Corr.“ kitűnő forrásból értesült, a közös miniszteri értekezletek alkalmával báró B a n f f y miniszterelnök komolyan és a leghatározottabban állást foglalt. Véderőnk bírja mindenki tiszteletét, barátaink becsülését és a nép bizalmát; erre és a hazaszeretetre támaszkodva, gazdasági alkotásokon és a belső megerősödés kiépítésén, melyek mindnyájunk jólétére nézve nélkülözhetetlenek, munkálkodnak a testvér-államok.

A megnyugtató szavak, melyeket Ó F e l s é g e Európa összes államaihoz való viszonyunkról mondott, kellemes tudatává váltak a nemzetnek. E viszonyokat ismerjük és az úgy nagy szeretetével ellenzés nélkül ápoljuk. E viszonyunkban egy év óta nem is történt lényeges változás, ha csak barátságos viszonyaink erősítését nem tekintjük változásnak.

Gróf G o l u c h o w s k y érdeme, hogy a nagyszerű sikereket a magyar politika terén állandóan működéséhez bilincselte, általánosan el van ismerve és a delegációknak is alkalmat fog nyújtani a bizalom ünneplésének nyilvánításához. Nem utolsó helyre vesszük itt azt a biztos és erélyes fellépést, melyet gróf G o l u c h o w s k y Törökországgal szemben tanusított. Akárhogy végződjen ez az intermezzo, akár a követelt terjedelmes elégtétellel, akár konstantinápolyi nagykövetségünk visszahívásával: Ausztria-Magyarország méltóságát ebben az akcióban gróf G o l u c h o w s k y tökéletesen megvédte és kivívta magának a népek osztatlan rokonszenvét. Magyarországon ez még sokkalta nagyobb mértékben sikerült neki a német császár budapesti látogatása által és a magyar nemzet legjobb emlékezetében tartja ezt a felette fontos eseményt. A magyar delegáció bizonyára nem fogja elmulasztani, a külügy miniszter előtt a magyar nemzet vonatkozó érzelmeit tolmácsolni. Az olasz királynál M o n z á b a n tett látogatást szintén nagy érdeműl tudjuk be gr. G o l u c h o w s k y - n a k, és e körülmények azok, melyek Ausztria és Magyarország népeiben és nemzetiben a jóleső biztosság bizonyos érzelmét idézik elő, melyet a népek előre sejtettek, a közös külügyminiszter céltudatos működése felkeltett és most a királyi kijelentés megerősített és megszilárdított.

Annál élénkebben kellett észrevenni a monarchia másik államában, ami oly jelentőséges módon átrezeg a királyi szavakon s ami békességes, áldásos munkára és működésre, egyetértésre és békére int, mert

Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állását a véderő és a diplomácia erősítheti és biztosíthatja, de a belső konfliktusok, egyenetlenség és békétlenség, ha nem is lényegesen, de minden esetre igen érezhetően érintik.

Magyarország a párisi világkiállításon.

Lukács Béla v. b. t. t., az 1900-iki párisi világkiállítás magyarországi kormánybiztosának előadása. Tartotta az országos magyar iparegyesület 1897. november hó 11-iki ülésén.

(Folytatás.)

A csarnokokat befogadási képességük fele részében Franciaország foglalta le a maga számára. A másik felet azon államok között osztják meg, amelyek a csarnokok kiállításának általános keretebe illeszkednek bele és nem vonulnak a maguk kiállításával külön pavillonokba.

Jellemző vonása a kiállításnak, hogy az elhelyezés ágazatok, illetve csoportok szerint fog megtörténni. A francia beosztás 18 csoportot állított fel, amelyek a következők: I. Nevelés- és oktatásügy. II. Művészet. III. Irodalom, tudomány és a művészet segéd-eszközei. IV. Gépezet. V. Villamosság. VI. Mérnöki tudományok. Közlekedésügy. VII. Mezőgazdaság. VIII. Kertészet. IX. Erdészet. Vadászat. Halászat. X. Élelmiszer. XI. Bányászat. Fémipar. XII. Lakberendezések. XIII. Fonó-, szövő- és ruházati ipar. XIV. Vegyészeti ipar. XV. Különböző iparágak. XVI. Szociális intézmények. Közegészség. Jótékonyosság. XVII. Gyarmatok. XVIII. Hadisereg és hadi tengerészet.

Eleintén mind a 18 csoport számára külön-külön csarnokot akartak építeni. Csak később, különösen több külföldi állam előterjesztésére, állottak el ettől a tervtől és néhány rokonszomszorosított egy épületbe utasították. Ennek ellenére is még mindig 14, illetőleg — leszámítva a gyarmatügyi csoportot, mint amelyben Magyarország ugy sem fog részt venni — 13 helyre, külön csarnokra szorodik kiállításunk. Valószínű azonban, hogy egyik-másik csoportot ezután vonnak össze, úgy, hogy a csarnokok száma még kevesbedni fog.

Látható ezekből, hogy a külföldi államoknak, ha a kiállításban méltóan akarnak részt venni, a feladat megoldásául gondos körültekintésre van szükségük. Mert természetesen, hogy az egyes csoportokban nagy területet nem igen fognak kapni és így nem a kiállított tárgyak tömegével, hanem inkább a rendelkezésre álló területek ügyes kihasználásával, a kiállított tárgyak kitűnőségével, becsességével és tökéletességével kelthetnek csak hatást.

Az európai és a tengeren túli államok kiválóbbjai elfogadták a rendezésnek, az elhelyezésnek ezt a rendszerét és az egyes csoportok kiállításában együttesen vesznek részt. Csak természetesen, hogy az egyes államok egyénisége azért külön kidomborítható. Az exotikus államok azonban, amelyek kisebb fejlettségükkel fogva az általános keretbe bele sem férnek, egységesen, de teljesen külön pavillonban rendezik kiállításukat.

A kiállítás 1900. április 15-én nyílik meg és november 5-én zárul be. Tehát 6 és fél hónapon át áll a nagy közönség előtt nyitva.

A bejelentési határidő: 1899. február 15-e.

A kiállítandó tárgyak megbirálás tárgyát fogják képezni. Ez irányban a külföldi ki-

állításoknál az illető kormánybiztosok fognak intézkedni. Az elfogadott tárgyakat 1899. december 1-e és 1900. február 28-a között kell a kiállítási területre behozni. A francia kiállítási alap költségén épített csarnokokban és pavillonokban az elfoglalt területért a kiállítók nem fizetnek díjat. A gépek, készülékek stb. működéséhez szükséges vizet, légszuszít, gőzt és egyéb hajtóerőt a kiállítás igazgatósága ingyen bocsátja a kiállítók rendelkezésére. A kiállítókat csupán a szállítás, csomagolás és az installáció költségei fogják terhelni.

A tárgyakat azon nevek alatt állítják ki, amelyek alatt a bejelentés történt. A kiállítóknak azonban joguk van arra, hogy nevéük vagy cégük után mindazoknak a neveit is bejegyeztessék, akik a tárgyak kiállításánál közreműködtek vagy azok előállításához bármilyen tekintetben hozzájárultak. Még azok is, akik egy szekrényben közösen állítják ki külön készített tárgyaikat, külön egyenleg érvényesülhetnek. A kollektív kiállításban résztvevők is, ha jutalomban részesülnek, külön-külön megkapják az elismerő oklevelet, amelyben az összes kitüntetettek nevei foglaltatnak.

A kiállított tárgyak ára is megjelölhető, sőt ez kívánatos is, mert ezzel a jury munkálatait segítik elő.

A kiállítók kitüntetése felett nemzetközi jury fog határozni. A jury összeállításánál a kiállításban résztvevő külföldi államoknak is kellő befolyást biztosítottak. A kitüntetések oklevelek lesznek, a következő fokozatokban: I. Diszoklevél. II. Aranyérem oklevél. III. Ezüstérem oklevél. IV. Bronz oklevél. V. Elismerő oklevél.

A jelenkori kiállítás mellett az egész XIX. századra kiterjedőleg retrospektív kiállítást is terveznek. Ennek az volna a célja, hogy bemutassa azt a haladást és fejlődést, melyet az egyes csoportok egy évszázad folyamán elértek. Ezt a czenterrális retrospektív kiállítást azonban már nem államok szerint rendezik, hanem az illető pavillonoknak előcsarnokában az egyes ágaknak általános, az egész világon elért százados fejlődése szerint.

Ilyen nagyszabású tervekhez mérten a kiállítás finansziális része is tekintélyes számokat mutat fel. A párisi vezérbizottság budgetje 100,000,000 frank bevételre van alapítva. Az állam 20,000,000 frankot ad és másik 20,000,000 frankot Páris városa. A többi 60,000,000 frankot pedig élelmisen kombinált sorsjáték útján akarják beszerezni. A sorsjátékban ugyanis 60,000,000 frankon felül fognak sorsjegyeket kibocsátani, nyereményekre pedig mindössze 6,000,000 frankot szánnak.

A budget 100,000,000 franknyi összege következőképpen oszlik fel. Épületek emelésénél, rakpartok készítésénél és egyéb munkáknál 73,000,000 frank költségre számítanak. A kiállítás üzemképes állapotba hozása 12,000,000 frankot emészt fel, míg az igazgatás költsége 8,000,000 frank. A hátralékos 7,000,000 frankot tartalékalapnak hagyják előre nem látott költségek fedezésére.

A kiadások részleteiből jellemzésül talán elég lesz egy példa felemlítése. Kertek és avenuek dekoratív feldiszfizetésére, szökőkutak és vízjátékok berendezésére 12,000,000 frank szerepel a budgetben. Kertek és ültetvények díszítésére 1,500,000 frank, ünnepek és versenyek költségeire 5,500,000 frank, kongresszusok és zenei előadások

megtartására pedig 1,000,000 frank van az előirányzatban.

Az eddig felhozottak eléggé illusztrálják azt a nagy méretű fényes keretet, amelyben a párisi világkiállítás képe el fog helyezkedni.

Igen természetes, hogy ilyen viszonyok között, ha az ország elhatározta, hogy a kiállításban részt vesz, a mi szervezkedésünknek is az eddig szokottnál nagyobb mérvben kell megindulnia.

(Folytatása következik.)

Levelezés.

Abrudbánya, 1897. nov. 18.

Az abrudbányai áll. el. isk. tevékeny, a jó és hasznosért lelkesedni tudó tanítótestülete f. évi nov. 14-én a szegény iskolás gyermekek felruházása céljából — énekeszavaltat- és felolvasással egybekötött — szinelőadást rendezett a „Detonáta“ vendéglő dísztermében.

Az egész műsor 6 pontból állott, amelyet az iskolás gyermekek három szólamu vegyes karu éneke nyitott meg. Ezután előadták a nagyobb iskolás leányok egy felvonásos „Aranka születésnapja“ című színművet. A kis színésznők nagyon szépen oldották meg feladatukat, amiért ki is vették a tet-szésnyilvánító viharos tapsokból a részt. Majd Zahumenszky igazgató-tanítónak gonddal kidolgozott alkalomszerű felolvasása gyönyörködtette a hallgatóságot.

Továbbá igen szép sikert ért el Tosko L. Mariska a „Nándori fogoly“ című költemény elszavalásával. A kis szavaló nemcsak átérte a költeményt, hanem annak annyira kifejezést is tudott adni, hogy akár csak a hazája megmentéséért küzdő foglyonót látta volna az ember a pódiumon, miként vergődik hazája szabadságáért. Igazán, ha a kis Mariska igrkezik, sokra viheti.

Még meg kell említenem a gyermekek vegyes kara által előadott s a műsor 4. és 6-ik pontját betöltő énekeit. Énekkart vezetni igen hálátlan mesterség; de egy Kádár János nem is anyagi érdekből, vagy muló és hiu dicsőítés után sóvárgó kislelkűségéből, hanem hivatás-szeretettel tesz és fáradsz szent ügyért, amelynek szolgálatában áll. S ez teszi őt azzá, ami, hogy t. i. hivatásának magaslatára emelkedve, nem egyszer bemutatta Abrudbánya közönsége előtt néptanítói talentumát. Így a lefolyt ünnepélyen is a sikert biztosító fáradszagos munkából kivette az oroszlanrészt azzal, hogy a vegyeskaru énekeket ő tanította be.

A műsor lezajlása után táncmultság következett. A közönség igen jól mulatott, ugyanígy, hogy a multságnak a reggeli órák vetettek véget.

A tanító-testület önzetlenül elmondhatja, hogy fáradszát nemcsak erkölcsi, hanem anyagi siker is koronázta. Különösen az anyagi siker biztosításához hozzájárult azon körülmény, hogy Patay Miklós ur, a „Detonáta“ vendéglő bérlelője, a nagy termet csak a világitásra kiadott költségek megtérítése fejében engedte át, amiért fogadja vendéglős ur a tanító testület köszönetét itt a nyilvánosság előtt. 30 kros belépő-díj mellett az összes bevétel 52 frt 69 kr volt, mely összegből leszámítva a 11—12 frt kiadást, a fennmaradó összeg a szegény gyermekek felruházására fordíttatik.

Felülfizettek: N. N. 5 frt, Szulejka N. Botes bányaigazgató 1 frt 20 kr, dr. Nagy Károly 1 frt 10 kr, Ivásku Brutus 60 kr,

Képes L. 20 kr. Arzt b. alj. 70 kr. dr. Török Gábor, Róth gyógyszerész, Nikkl 40—40 kr. Képes F. 30 kr. Boer Gizi, Janesóne, Miklósiné, dr. Blau 20—20 kr.

Fogadják a nemes szívi és pártoló közönség a szegény gyermekek nevében a tanítótestület forró köszönetét és hálaát.

„Abe-s.“

Mindennapi alakok.

Az önjelölő.

Méltóztatnak ismerni az önjelölőt? Persze, hogy igen. Nagyon, nagyon közönséges alak a mai streber világban. A társadalom minden rétegeből kikerül egy-egy díszpéldány, azaz hogy mit is mondok? Jó volna, ha így volna, csak hogy nem így van. Kikerül onnan akár ezer is, de még több is. Nekem legalább nagyon sokhoz volt szerencsem. Kegyes engedelmükkel bemutatok egyet a sek közül.

Jól kivastalt ur volt az ipse, mikor másodszor megláttam. Másodszor mondom, mert először nem láthattam meg, minthogy akkor még — nem létezett. Gondolom azonban, hogy először bizonyára valamelyes sötét és füstös irodában pillanthatam volna meg, nagy igyekezettel körmögelve a terjedelmes aktákat, ha csekélységem egyáltalán nem iszonyodnak minden olyan helytől, mely sötét is, füstös is és hozzá még iroda is.

Ezek szerint tehát világos, hogy csak másodszor lehetett hozzá szerencsem. Talán epen valami temetés-rendező bizottság választott magának örökös elnököt, aki hivatalos volt volna Charout helyettesíteni a Styx folyón való átszállással, amidőn az említett jól kivastalt urat másodszor megláttam. Fekete ruhában volt s az arczán a meghatottság fakasztotta könnyek folydogáltak hasonlatosképp a Marosnak csendes habjaihoz. Arról a nemes hivatásról beszélt epen, mely az ujkori Charounak jutott osztályrészül s a melynek terheit ő az emberiség tulvilági életének megédesítése végett oly önzetlennül viselné és vállalná el . . .

A tisztelt gyűlekezet soraiból a szép és érzelmes beszédre itt is, ott is kihallatszott egy-egy csodálkozó „Ah!“ és suttogva kérdeztek egymástól:

— De hát ki is voltaképpen ez az ur, aki olyan szépen beszél?

Hogy kicsoda? Megtudták a jámborok azt is nem sokára. A meghatottságtól el-eicsukló szónok felcsattanó hanggal fejezte be szomorú beszédét, mondván:

— Én Varga János jelölöm tehát e tisztességes és terhes állásra azt az embert, akiről tudom, hogy szívvél-lelekkel hivatásának fog elni: Varga Jánost.

— Eljen! — riadt fel az áhitatos publikum csendes elmélázásából s bár ez az eljen inkább a beszédnek szólt és nem a jelölőnek, a szónok hamarosan megköszönte a közbizalmat, mely őt a temetés-rendező bizottság díszes elnöki székébe emelte, s ezzel a választás megejtetett.

Egy másik alak meg többre vitte az önjelölésben. Jelöltette magát elnöknek, aztán megejtette a szavazást. A pártívek mind rá szavaztak, minthogy ő maga egyedül volt egyuttal a párt is. Igazoltatta mandátumát az igazoló bizottság, azaz önmaga által, mint pártelnök ékes üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta a mandátumot a megválasztott elnöknek — saját magának. Végre pedig kifejezte köszönetét a megválasztásért a lelkes párt, vagyis saját maga előtt, mi-

közben a pártívek lelkesült csapata, azaz ő maga a „Hej, de magas ez a vendégfogadó . . .“ kezdetű párthimnuszot enekelte erős intonálással.

Ezeket kívül még tömérdek alsó-, közép- és felsőrendű válfaja van az önjelölőnek. Önök ismerik is őket bizonyára, tehát fölösleges a bemutatásuk.

Amennyiben pedig olykor-olykor magam is az önök szórakoztatójának szeretném jelölni magam, valószínűleg az önök véleménye szerint én is csak önjelölő vagyok, amiért is szíves elnézést kér

Alvinczi Jogász.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter B e d ő Árpád joghallgatót az abrudbányai adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki.

— **Áthelyezés.** J a k a b Károly abrudbányai kir. adóhivatali ellenőrt a pénzügyminiszter — saját kérésére — Székely-Kereszturra helyezte át.

— **Gróf Kuun Géza,** az Emke tiszteletbeli elnöke, Zeyk Dániel főispán látogatására Kolozsvárról jövet a napokban Nagy-Enyedre érkezett és pár napig a Zeyk család vendégéül városunkban maradt.

— **Erzsébet napja.** Magyarország felséges királyasszonyának névtünnepét a szokott ünnepségekkel ünnepelte meg Nagy-Enyed város hazafias közönsége. A római kath. templomban fényes isteni tisztelet volt, melyen Deli Ödön házfőnök pontifikált fényes segédlettel. A templomban az egyházi istentiszteleten részt vett a houvéd tisztikar, a hatóságok testületileg, a polgári leányiskola növendékei tanáraikkal és városunk polgársága.

— **Erdőrendészeti bizottsági gyűlés.** Alsófehér vármegye alispánja, mint a megyei közigazgatási erdőrendészeti bizottság elnöke, a vármegyei közigazgatási erdőrendészeti bizottság legközelebbi gyűlését e hó 24-ikének d. e. 10 órájára az alispáni irodába tűzte ki.

— **Nagy-Enyed város tanácsa** a Nagy-Enyed városi választott megyebizottsági tag Lázár Károly elhalálózásával megürült helyre vonatkozó választás tárgyában a következő hirdetményt bocsátotta ki: Alól-irt városi hatóság részéről ezenel közhirre tétetik, hogy a Nagy-Enyed városi választókerület megyebizottsági tagjai sorába az 1898. év végéig választott Lázár Károly bizottsági tag elhalálózásával megüresedett helyére egy bizottsági tag beválasztása végett a megyei törvényhatósági közgyűlés választási határnapul folyó évi november hó 29-ik napját tűzte, miért is a város ház disztermében nevezett nap délelőtti 9 órától délután 4 óráig tartandó választáson való részvételre mindazok, kik a folyó 1897. évre megállapított névjegyzék szerint országgyűlési képviselőválasztási joggal bírnak, tisztelettel meghívattak. Megjegyzetik, hogy megyei törvényhatósági taggá csak az választható meg, aki országgyűlési képviselőválasztási joggal bír. A városi tanácsból.

— **Gyász hírek.** Sulyos csapás érte a nagyenyedi postahivatal egyik legbuzgóbb s pontos tisztviselőjét, B a r a n y a i Károlyt. E hó 18-án fiatal neje, Dömök Cornélia, kivel házasságának harmadik boldog évét élte, nehéz szenvedések után jobb létre szenderült. De nem csak a bánatos férjet sujtja e csapás, hanem a polgári iskola szeretve

tisztelt igazgatóját, Dömök Erzsébetet is. Kinek az elhunyt testvérhuga volt. A sulyos csapás és elfeledhetetlen fájdalom közepette a város közönsége is a legmélyebb részvétellel van az ifju férj és az igazgató családjá iránt az ily korán érzett veszteség tudatában. A még élte virágában elhalt jó feleség, gyermek, testvér és rokon temetése e hó 20-án (szombaton) folyt le a háznál tartott szép ima és beszéd, valamint a daloskór gyászdala kíséretében, melyen városi közönségünk nagy számban volt jelen. A megtört férj s a gyászba borult család iránti részvétét lapunk szerkesztősege helyen fejezi ki. A család a következő szomorú jelentést adta ki:

Baranyay Károly, mint férj; özv. Dömök Józsefné szül. Plachy Zuzsánna, mint anya; Ilona, Erzsébet, Lujza, férjezett Kádár Jánosné, és János, mint testvérek; Baranyay Mihály, mint após és Baranyay Mihályne, mint anyós; Kádár János, mint sógor; özv. Szekeres Elekne szül. Baranyay Julia s gyermekei, mint sógornő, — úgy maguk, mint az összes rokonok nevében mély fájdalommal telt szívvél tudatják, hogy a forrón szerető nő, gyermek, testvér, sógornő és rokon: Voldorfi Baranyay Károlyné szül. Tapiószentmártoni Dömök Cornélia f. hó 18-án déli 12 órakor, élete 28-ik, boldog házassága 3-ik évében, nehéz szenvedések után jobb létre szenderült. Oh Uram! miért tetted ezt velünk! . . . Miért nehezedett kezded mi reánk, s miért szakítá szét családi nyugalomunk és boldogságunknak szeretet virágaiból fonott kedves koszoruját? — Mint futó csillag hamar tűnő utja: rövid volt kedves, boldogító életének földi folyamata! Rövid volt élete, sulyos szenvedése; hamar tűnő napfény, víznek parány cseppje a mi boldogságunk: ijesztő sötétség, tenger mérheterlen, végtelen tömege a mi mély bánatunk! . . . Hült tetemét, a háznál tartandó rövid szertartás után, f. hó 20-án d. u. 3 órakor fogjuk a reformátusok temetőjébe örök nyugalomra helyezni. Szeretettünk örökösök porai felett! Nyugalma legyen csendes, emléke áldott! Nagy-Enyed, 1897. november 18.

A nagyenyedi állami leányiskola egyik kintű növendéke, Sipos Margit II. elemi oszt. tanuló, Sipos György ev. ref. lelkész és neje Gerger Ottilia magyarpalatkai lakosok gyermeke, f. hó 18-án rövid szenvedés után hirtelen elhalt. Az iskola növendékei szép koszorút helyeztek osztálytársuk koporsójára. Nyugodjék békeében.

— **Betöréses lopás.** Mint marosújvári levelezőnk értesít, Maros-Ujvárt f. hó 18-án a regále-bérlő czég teleki-utcai raktárhelyiségébe ismeretlen tettesek a raktárhelyiség utcái falán ejtett résnyíláson betörték és onnan 72 frt készpénzt és több üveg szeszes italt loptak el. A tetteseket a szolgabíróság a rendőrség útján erélyesen nyomozza.

— **Csikótulajdonosok figyelmébe.**

Felhívjuk vármegyénk lovat tenyésztő gazdáit, kik 1—4 éves csikók felett rendelkeznek, hogy az Alsófehérvármegyei Gazd. Egyesület nagyenyedi csikólegelőjére az 1898. évi legeltetési időnyre csikóikat mielőbb jelentsék be az egyesület titkári hivatalánál. Az 1898. évi legeltetési díj: egyesületi tagok csikói részére 12 frt, nem egyesületi tagok csikói részére 15 frt. Csikólegelő-szabályzatot kívánatra minden érdeklődő gazdának ingyen és bérmentve küld a titkári hivatal.

— **Öngyilkos katona.** Abrudbánya közönsége alig felelte el Mészöly főhadnagy f. hó 5-én történt öngyilkosságát, rá 8 napra újabb öngyilkosságról beszélnek szelében, hosszabban. Sajnos, de igaz, e hó

12-én Bagoczi Miklós mező-szentgyörgyi (Szilágy m.) születésű október 1-én bevonult ujoncz a Mannlicherrel véget vetett életének. Végzetes tettének oka ismeretlen. Abrudbányán az ott állomásozó gyalogezred zászlóaljaiban egy év alatt 4 öngyilkosság történt és pedig 2 tiszt és 2 közlegény vetett véget életének.

— **A miniszterelnök tréfája.** A „B. H.” írja a következőket: A katolikus kongresszusról jövet, egyik előkelő belvárosi fogadó ebédlőjében telepedtek le a képviselő urak. A néppárttól folyt a szóbeszéd és sokan gáncsolták a legfiatalabb parlamenti pártot. Volt köztük olyan is, aki védte és egy ilyen védelmi filippika érdekes anekdóta elmondására készítette a társaság egyik előkelő tagját.

— Az általános választások után a király itt járt Budapesten. Bánffy Dezső báró persze erősen dícsékedett a szabadelvű párt fényes diadalával, amelyre egyedül az vet aranyéket, hogy a néppárt olyan hirtelen terjed, különösen az Ausztriával határos vidékeken.

— És mi az oka ennek? — kérdezte a király.

— Ez, felség, az Ausztriában uralkodó aramlat visszahatása.

— De hát miért nem érezhető Ausztriában is a magyar liberalizmus visszahatása?

— Bocsanat, felség, felelt hirtelen a miniszterelnök, csak a betegség inficiál!

— **Millenáris emléklapok.** A vallás- és közoktatási miniszter a millenium emléket meg akarja örökíteni a fővárosi és az összes vidéki elemi iskolákban is. Ennélfogva az ezredévi emlékekre vonatkozó 1896. VII. törvényzikket, valamint a kiállítás megnyitására vonatkozó legfelsőbb királyi beszédet együttesen egy iven lenyomatta s azt az iskolákban ki fogják függeszteni.

— **A legjobb bortermés.** Mint a hivatalos kimutatások jelzik, az idén hazánkban Zalamegyének tapolcai járásában volt a legjobb bortermés, kivált Badacsonyban, Szent-György-hegyen és Szent-Békkalán.

— **Az ezredéves kiállítás jutalmai.** A kereskedelmi és iparkamarák már legközelebb megkezdik a diszoklevelek és érmeinek kiosztását, melyeket az ezredéves kiállítás alkalmából az egyes kiállítók nyertek. Mindenütt nagy ünnepélyességgel fog a milleniumi kiállítás ez utolsó aktusa végbemenni. A kintutetések és érmeik száma meghaladja a tizezret; a kiállítási bizottság nagy buzgósággal küldözgeti azokat a vidéki ipar- és kereskedelmi kamaráknak, de így is eltart a munka a tavaszig.

— **A vörös-kereszt védelme.** A vörös-kereszt egyesület köriratot intézett az ország összes alispánjaihoz és polgármestereihez, melyben kéri a törvényhatóságokat, hogy az egyesület jelvényét, a vörös keresztet, védje meg a jogtalan használattól. Az egyesület azoknak lajstromát is megküldötte a törvényhatóságoknak, akiket az egyesület feljogosított a jelvény használatára. A körirat kijelenti, hogy úgy a jelvényhasználati jog megváltásából, mint az azzal visszaelő egyéneket sújtó bírságokból befolyó összegeket az egyesület tisztviselőinek nyugdíja javára fordítják.

— **Gyp. Pipiske kázassága.** A modern irodalom komor es kínos problémáinak lelket elcsigázó pszichológiai fejtegetések közepett végre tavaszi fuvalomként üdítő, vonzó egyszerűségével elbájoló költszet. Az érett nő bonyolodott lelki rejtel-

meinek ezerféle megvilágítása helyett egy fiatal lánybimbó nyiladozása, amelynek szü-zies kelyhe egész bűvös varázsában kibontakozik gyönyörködő szemünk előtt. Felig gyermek még, de felig már asszony, a gyermek artatlan naivításával és csókolni való édes pajzanságával az öntudatlanul szerelemre lobbant, minden ízében szenvedélyes nő fekkölt érzelmvilágát egyesíti magában a kis Pipiske, Gyp le „Mariage de Chiffon” című híres művének hősnője, aki bennünket első percztől fogva lebilincsel és elbűvöl. Annyi költői zamat, annyi játszi friss kedélyesség, annyi aranyos humor és pajzosság árad ki e könyvből, hogy úgy érzi az olvasó, mintha virágillat csapná meg a fojtós, nyomott atmoszféránkhoz szokott érzéket. Valóban amolyan kis mezei vadvirág is a kis Pipiske, aki folytonosan hadi lábón áll a neveltségig feszes és kimért szük látókörű anyjával és egy vidéki városka korlátolt felfogású társadalmával, melyből úgy kéri, mint egy friss rózsza egy mű- virágcsokorból. Szerelmének története könnyű és mosoly között váltakozó, szenvedélyes fellobbanásból kacagó vidámságba átcsapó mozzanatokban gazdag idyll, melynek derűs kifejtése azért oly jóleső, mert megszerettük ezt az ennielő, aranyos kis teremtet. Az olvasó közönség halás lehet az Athenaeum kiadó társulat Olvasótárának, amiért Franciaország legszellemesebb írójének a vonzó műveivel irodalmunkat, az eredetinek szépségeit híven visszaadó fordításban, melynek magyarságáról úgy az érdem-dus kiadóczég ismert buzgósága, mint a fordító, Cserhalmi Irén tolla kezeskedik, gazdagította. A kétkötetes mű ára 1 fit.

NAPIREND.

Vasárnap, nov. 21. Táncezstély a zalathnai temetőben nyugvó houvédek emlékére felállítandó siroszlop javára Zalathnán este 8 órakor.

Hétfő, nov. 22. A Testgyakorló Egyesület gyakorló órája d. u. 6—7-ig.

Szerda, nov. 24. Erdőrendészeti bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Kérjük a városi hatóságokat és az egyletek elnökségeit, hogy a gyűlések idejét jóelőre lapunkkal közölni sziveskedjenek.

Meteorológiai jelentés nov. 17-től nov. 20-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
17	7	73.8	-0.3	NW ₂	10*	ny.	
	2	72.4	+2.5	—	10	—	+2.9 -2.0
	9	74.0	+1.4	—	10	—	
18	7	75.9	+0.4	NW ₂	10	—	
	2	73.9	+5.3	W ₁	4	—	+6.0 -1.9
	9	73.1	+3.0	—	4	—	
19	7	71.7	+0.4	—	2	—	
	2	71.2	+10.0	NE ₂	6	—	+10.0 +0.4
	9	74.1	+2.2	—	2	—	
20	7	73.3	+1.7	N ₂	10	—	
	2	70.5	+3.8	NW ₃	3	—	
	9						

Kilátás: Továbbra is száraz, változó felhőzet mellett.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

Közgazdaság.

Tapasztalatok a szőlőtermelés körül.

A filoxera és peronoszpora vészes pusztításának sajnálatos eredménye — mint számos gazdátársamat — úgy engemet is utólért. Husz katasztrális holdat kitevő szőlős területem ma már csak nyomát is alig mutatja annak, hogy nemrégiben teli erszénynek volt kiapadhatatlan forrása. Hogy köznyelven szóljak: „egyik tő a másikat kiabálja” Ily képet nyújt az egykor még fürtökkel gazdagon terhelt szőlőskert.

„Segíts magadon, s az Isten is megsegít.” Ezt a közmondást követve azonnal hozzáláttam sorsom javításához s eltökéltem magamat, hogy leküzdve annak az átkozott kis rovarnak s ugyyszólván alig látható gombának fellépéséből származó veszteséget, újból telepítsek szőlőt s ezt választom továbbra is megélhetésem színtereül.

Elhatározásomat nem bántam meg, mert ha most már „az Isten is megsegít”, rövid idő alatt újból a fürtökben dúszkodhatok.

Nehogy azonban gazdátársaim is oly drágán jussanak ily helyzethez, mint jó magam, közlöm alábbiakban a telepítés alkalmával szerzett azon tapasztalataimat, melyek a trágyázás terén felmerültek.

Köztudomású, hogy a szőlőtrágyázás kérdése még mindig a bizonytalanság homályában dereng s ha a trágyázás keresztülvételét illetőleg szakemberekhez fordul a szőlősgazda tanácsért, olyan feleletet kap, mely se hideg, se meleg, amely mindent mond és még se mond semmit.

Én is néhány évvel ezelőtt kérdést intéztem egy szaklap utján szőlőtermelő szaktársaimhoz az iránt, hogy a trágyázás minő módját ajánlják. Recepte érkezett bőven ugyan, de egy sem volt olyan, mely kedvezemre való lett volna.

Magam állítottam tehát egyet össze olyformán, hogy a trágyázást istállótrágyával kezdettem meg, s kihordattam egy kat. holdra 400 q. t. s ezenkívül elszorattam 150 kg. szuperfoszfátot; második évben 200 kg. szuperfoszfátot, a harmadikban pedig ugyanannyi szuperfoszfátot s 150 kg. kálira került a sor. Eleget véltem ezzel tenni a talajom javításán, de egy szőlőszeti könyv akadván a kezembe, körülbelül ehhez hasonló trágyázást olvastam azon különbséggel, hogy abban a trágyázás ismétlése válik szükségessé a 4-ik évtől kezdve hasonló sorrendben.

Tépelődtem most már magamban, hogy vajjon eleget tegyek-e a jelzett könyv írója tanácsának? Eleget tettem, de őszintén megvallva, az eredmény nem elégitett ki, mert a trágyázásra fordított költség nem állott arányban a jövedelemmel. A trágyázás ezen módját tehát nem ajánlom, hanem igenis egy másikat, melyet ugyancsak egy kat. hold területen alkalmaztam, s mely abban állott, hogy az egészen szegénynek mondható talajt a telepítések körülbelül 400 q. istállótrágyával trágyáztam meg, a következő évben pedig magam állítottam össze egy keverékre és pedig egy tőkére számítottam 20 gramm szuperfoszfátot, 10 gramm kén-savas kálit s 20 gramm szarított sertéstrágyát. E keveréket a sorok hosszában készített sekély barázdába szórtam el, elszórás után pedig a barázdát ismét behúztam.

Összehasonlítva az ily módon megtrágyázott területet azzal, mely trágyázatlan maradt, feltűnő eltérést észleltem a szőlőtőkék növekedésénél. A harmadik és következő években ugyanezt ismételttem, s mondhatom, igen szép eredményt értem el nemcsak a mennyiség, de a minőség javulásában is.

Kíváncsnak tartanám, ha szőlőtermelő társaim agyagtalajon is tennének kísérletet a trágyázás ezen nemével.

Szőlőgazda.

Védőoltások sertésvész ellen.*

Az E. G. E. által berendezett versávitó termelő telepről eddigelé 761 darab sertésre adatott ki ojtóanyag és ezzel a kísérleti ojtások megfigyelése kezdetét vette. Minden adat, mely ezen megfigyelések alapján nyilvánosságra jut, közelebb hozand bennünk et a végső célhoz, melynél majd meglátjuk, hogy mi jót remélhetünk ezen eljárásoktól. Orvosi kísérleteknél nagyon óvatosnak kell lennünk a végeredmény megállapításánál, mert a látszat sokszor csal. Mostanában alig mulik el nap, hogy a napilapok hírül ne adnának egy-egy új találmányu csodaszert, melylyel a sertésvést biztosan meg lehet gyógyítani, vagy minden körülmények között távol lehet tartani. A védőoltásokról szóló hírek szintén ily rohamosan szaporodnak és ezek sem mentesek már az új találmányoktól, holott a szerm terapiát már meglehetősen régen feltalálták s mindaz, ami ma vele történik, csak a fejlődést jelzi, mely körül majd erre, majd arra gondol a kísérletező, azért, hogy a lehető legelőnyösebb és legbiztosabban eredményre vezető eljárást kifürkésze. Mi lenne velünk, ha minden ilyen kitérésnél dicsimuszokat kellene zengedeznünk az új, még soha nem látott, vég nélküli fontossággal bíró felfedezésről, mely az első megbízható ellenőrző próbánál többnyire csütörtököt mond.

Anélkül tehát, hogy az új felfedezések dicsőségét szomjaznók, jelezni kívánjuk, hogy az E. G. E. telepén készített szerummal történt védőoltások maig igen jó eredményre engednek következtetést. Így a Gyáluban október 25-én és f. hó 4-én vészes telepen beoltott 397 darab sertés közül az elhullás eddigelé: 3-4%, míg a beoltatlanok között sokkal több. A Szurdokon beoltott 126, valamint a Földön és Farnoson beoltott 238 egészséges sertésnél változás máig nem állt be, vagyis megbetegedés nem történt. Különbösen úgy látszik, mintha a fertőzés után védőoltott falkából kiválasztott betegek könnyebben és gyorsabban esnének át a betegségen, mint a védőoltás nélküliek.

Ezek az észleletek eléggé megnyugtatók és teljesen megegyeznek a hivatalos részről eddig hirdett eredményekkel. Hisszük és reméljük, hogy az eddig követett uton haladva, rövid idő alatt tisztázható lesz az ojtások értéke.

Piaci árak.

Nagy Enyed, 1897. november 18.			
Buza legjobb	1	véka	1.80
" közepeszerű	"	"	1.70
Kétszeres legjobb	"	"	1.60
" közepeszerű	"	"	1.50
Rozs legjobb	"	"	1.50
" közepeszerű	"	"	1.45
Zab legjobb	"	"	— 52
" közepeszerű	"	"	— 50

* Az „Erd. Gazda” X—XI. sz-ból.

Kukorleza (tengeri) idei	1	véka	— 85
Burgonya idei termés	"	"	— 50
Széna legjobb	egy szekér	"	7.50
Szalma legjobb	"	"	2.50
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú	3	"	—
Cserfa 1	1	"	2
Tölgyfa 1	1	"	3
Faszén kemény	egy hektoliter	"	1.50
Marhabús	1 kilogramm	"	— 40
Sertéshús	"	"	— 48
Szalonna	"	"	76—80
Dísznöszir	"	"	— 86
Vöröshagyma	"	"	—
Fokhagyma	"	"	—

C s a r n o k .

„Minek is van szerelem a világon!”

A Közérdek számára írta: Sallak Róza.

Egy megyei bálon ismerkedtek meg Della Magda s a híres Andrea.

A gavallér Andrea megállt a leány előtt, merően rászegezte szeméit a gyönyörű arcra, vállait hátra vetette, egyet pödört szép szöke bajuszán; ki vagyok én!?

A Della Magda szemében megcsillant a dacz, sugár termete kiegyenesedett jobban, arcát halvány rózsaszín önté el, alig észrevehetőleg veté fel fejét, tekintetét belemélyeszté az előtte álló Andrea szeméibe még kihívóbban, de hát ki vagyok én?!

„Hét falu legszebb leánya, elérhetetlen ragyogó csillag.”

Az Andrea szeme visszavillant erre: „Akire egyszer reá vetem a szemem, meg van az babonázva örökre, s te, te daczolni akarsz velem? . . .”

A leány nem rettent vissza, folytatta a társalgást hangtalanul: „Oh, ha én téged megszeretnék . . . s a sötét, haragos szem szelid, ábrándos lett, a szép arc ragyogó.”

Andrea nem tudta kiállani ezt a tekintet, s amint átfogta a karsu derekat, a híres előtánczos nem kapta a taktust, belebotlott a tulajdon lábába.

Sajátságos, egész estve megálltak erősen, de a soupé, oh, az a soupé egymás karjába hajtotta őket. Andrea félig mosolygó ajkai azt látszának kérdezni: „Győztem?”

Della Magda dobbantott piczi lábával: „Nem, ne hidd, nem győztél!” de ugyanakkor odaomlott a karjába. Oh, mint égett a tekintete! Félig lehunyt szeméi oda tapadtak a férfi arcára, telt, piros ajkai remegtek vágyón, lehelete forró volt.

Andrea szenvedélyvel ölelé magához s egy örületes forgás következtét erre, a leány nem érzé lábai alatt a földet, szeméit lehunytá egészen, felhevült, kipirult arcza fehér lett, még az ajka is. Idegei megmeredtek, fázott, aléltáság vett erőt rajta. Andrea csak azt érezte, hogy a könnyü, pehelykönnyü lány karjaiba onlik egészen; de ez csak pillanatig tartott, azután magához jött, mosolygott. Észvesztő, bolondító mosolygás volt az, s Andrea el is vesztette az eszét, lehajolt gyorsan s a vágyó ajkakat lezárta egy csókkal.

Ki látta ezt? . . . Ki törődött ezzel? . . . Senki. Egy valaki látta mégis; a Della Magda vőlegénye. Mi lesz ebből? Szent ég! Nem lett semmi. Szorosan oda állt a leány mellé: „Magda!” Alig lehelte a hangot, ebben a zür-zavarban, e külső-belső forrongásban nem értette a lány. „Magda!” szólt az ifju megint, talán halkabban az előbbinél is. Rezgésbe hozta e hang a leány körül a levegőt? megérinté halló érzékeit a lehelet? . . . úgy kellett lenni. Szeméit ráveté az if-

jura: „Ki ez? . . . Mit akar? . . .” Olyan különös, csodálkozó volt a tekintet. — A soupének vége volt, a közönség tódult az éttermek felé. A lány egész arcza elárulta, hogy nem tudja, hol van. Andrea hamarabb magához tért, ajkára mosoly ült, diadalmas mosoly. Della Magda összerendezte, hirtelen bontakozott ki karjaiból, öntudatánál volt megint, gyorsan ölté karját vőlegényébe; a tekintet, mit bucsuként küldött Andrea feleje, ezt látszott mondani: „Bizo y mégis győztem.”

Amikor Andrea kikerült az étterembe, a lány már javában bolondította a vőlegényét, arra azonban nem volt rávehető, akárhogy is ohajtotta az ifju, hogy egy tányérból egyék vele. Hagyományos szokás Ujfalun, meg sem kérdik: „Eszel-e velem egy tányérból?” s már elkezdik.

Andrea csak mosolygott, a szomszéd asztalhoz telepedett le, feleje sem nézett a lánynak. Tapasztalatból tudta, hogy nem mindig lehet rohammal bevenni a várat. Köréje csoportosult az ifjuság színe, java. Vágyó, epedő pillantások szálltak feleje; ő csak a Della Magda tekintetét látta s anélkül, hogy közelébe ment volna, tudta jól, a lány csengő kacajja neki szól, majd halk, édes suttogást vélt hallani a zajon át, a lány villanó szeme áttörte a fényt, tudta, hogy ez az övé, csak oda menne, csak azt kérdezné: „Eszel-e velem egy tályból?” s bizonynyal azt mondaná az a lány: „Eszem.”

A cigányok zsbongtak, ifju, barna arczu suhancz hajlott Andrea felé, hosszú, barna arcza, villogó szeméi egy vonalban állottak az elegáns fővel, leste annak ajkairól a hangokat: „Minek is van szerelem a világon”, aztán megtanulta mindjárt s huzta anyai művészzel, anyai érzéssel, hogy senki sem hitte volna el, hogy ő az, sötét arcza belehalványult, szeméi szenvedélytől égtek, a dal egyre hangzott: „Fáj a szívem, sir a lelkem . . . elhagyott, akit szerettem . . .” Olyan hangokat csalt ki abból a hegedűből, mintha zokogott volna valaki: elfojtott lélegzettel figyeltek, míg vége lett a dalnak s akkor majdnem megkönnyebbülten kiáltottak fel: „Igyunk fiuk, sohasem halunk meg!” s jó kedv volt megint, csak a Della Magda vőlegénye érzett valami hideg borzongást, még azután is soká fülebe csengett: „Elhagyott, akit szerettem.”

Másnap éjjel Ujfaluban újra huzták; sebben, jobban, szivettépőn, hasogatón szállt a hang a csendes éjben; Bakó Mihály, a Della Magda vőlegénye, bezáratta az ablakot, megfájult a szíve tőle.

Pedig akkor még ott ragyogott a jegygyűrű az ujján, mint talizmán óvta butól, bajtól; elalvás előtt a hideg, csillogó aranykarikát homályosra csókolták ajkai s azután csendes megnyugvással tevő két kezét keresztbe szíve felett. Álmai szépek voltak, gyönyörűségesek, mint az ezeregy éj regéi; ezuttal a hallucináció rossz anyagot ölelt fel, rémlátásai lettek, nyögött, fájt mindene s sohajtvá ébredt.

Az édes anyja állott az ágya előtt könnyező szemmel, zokogó ajkakkal. „En egyetlen fiam, ne busuld el magad nagyon; a Della Magda visszaküldte a jegygyűrűt”, s a szegény öreg elcsodálkozott, a fia nem szólt semmit, épen semmit. Oh, hogy szeretne volna az édes anyja, ha sir, mint kis gyermek korában, de nem tette, hanem tett egyebet; a harisnyáit kifordítva vette fel, gallér, nyakkendő nem volt sehol, mellényét a kabátjára felül huzta . . . De már ezt

nem hagyja, világ csufjára ki nem engedi. „Édes fiam! nem úgy kell; edes, egyetlen, szerelmes gyermekem, ott a jó hideg kávé, ahogy szereted, én készítettem, és a víz is ott van szájöblögetőnek.” S a fiu szót fogadott, elment, kiitta a vizet s a kávéval ki-mosta a száját, azután kereste az ajtó sarkánál a kilincset, kereste, kereste s csak megint elkezdte keresni s nem talált ki sehogy sem.

Odakint az uton, amig ment, utána riadt a zsvajkódó gyermekhad, utána bámultak a nagyok. „Ugyan mi baja lehet Bakó Mihálynak? Se lát, se hall.”

A Delláék ajtajában ott állott a szobalány, a kulcsok a kezében voltak, megy haza. „A kisasszony az anyjával a kora reggeli órákban elutazott, egy kis csomagot hagyott az urfinak, talán meg is kapta az urfi.” S olyan jóakarólag, olyan szánakozólag nézett, tudta ő jól, mi volt abban a csomagban, s egy fél óra múlva tudta az egész falu, mi baja van Bakó Mihálynak.

Tudja jól Bakó Mihály, hisz hallotta, hogy Magda elment. Elment máskor is. Pesten töltötte az egész telet minden évben. Nem is várta máskor vissza tavaszig. Két év óta a menyasszonya, várta, mikor Magda mondja, hogy a felesége lesz. Nem mondta, s ő várt, várt. Ezen a télen vissza jön a lány, vissza kell, hogy jöjjön, érzi, várja, elmegy minden nap s vissza jön nyugodtan megint, bizonyosan holnap itthon lesz.

S az idő haladt, hulló levelek, recsesenő faág zavarták meg az erdő csendjét, vig madárdaltól nem hangzott a hajnal, dideregve ugrált egy-egy csapat veréb a kopár uton, oda lett a nyár. Bakó Mihálynak job-

ban tetszett így a letarolt, pusztá, napsugár nélküli természet, jobban oda illett lelkehez. (Vége következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság. Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Dr. Högyes korszakos találmánya Asbest-talpbélés.

Nincs bőrkeményítés!
Nincs lábizzadás!
Nincs meghibés!
Nincs s miféle lábbaj!

Követeljük az
Asbest-talpbélést
szipészeinktől.

Felnőtteknek 35—45
számig tuezatja 12
frt. párja 1 frt 20 kr.
Gyermekeknek 20—
34 számig tuezatja
6 frt. párja 60 kr.

Csak utánvét mellett.

Dr. Högyes találmányát szabá-
dalom védi minden országban.

Bővebb felvilágosítást készséggel ad

Az „Első magyar asbestáru-gyár”

Budapest, VI., Sziv-utca 18. szám.

Nagy-Enyeden kizárólagos elárúsító:

Winkler János ur.

1259 7—17

Az építető közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesítem Nagy-Enyeden város és vidékeknek építető közönséget, hogy helyben, 1897. év november 1-től fogva elvállalok mindenemű lakó- és her-házak, vidéki iskolák, templomok és gazdasági épületekre

tervezet és költségszámítás

készítését s azok építését, úgy szinten mindenemű irásbéli munkálatok végzését a legjutányosabb árak mellett.

A n. e. közönség becses partfogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Bakó Károly,
okl. kőműves-mester,
építési vállalkozó

Lakásom: Tüvis-utca 44. szám.

1278 4—5

EGÉSZEN FRISSEN ERKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

ROMAN és PORTLAND CZEMENTET

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolesóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel
BEOCSINI CZEMENT UNIÓ.

Ajánlom minden háztartás-hoz, különösen üzletek, pin-czék, raktárokhoz és csator-nákhoz biztos, mérég nélküli

egérirtó

szereimet; az eredményér: **szav-atolok**, ellenben a pénz vissza-adatik.

Raktár: **Bisztricsány Lajos** urnál Nagy-Enyeden.

Malárcsik G.
S.-A.-Ujhely.

Van szerencsénk tudatni, hogy Nagy-Enyeden **Bisztricsány Lajos** urnál **GYÁRI RAKTÁRT** állítottunk fel, hol nádszövetet és gyékényeket mindig a legjutányosabban lehet beszerezni.

Teljes tisztelettel:
Erdélyi gyékény- és nádszövet-gyár.

Van szerencsém a magtermelő birtokos urakkal tudatni, hogy **kézi heremag-szítáimat** nagys. **dr. Szaniszló Albert** tanár ur **szakszerű utasítása** szer-int javítottam, melyek ezen újítás következtében a **legjobbknak bizonyul-tak, a legkisebb arankaszemet** és egyéb terményekből is minden idegen **magvat, gyomot** kiválasztanak; nagyobb és kisebb szemű heremagvakhoz szít-aim 1, 2, 3, 4. számú lyukkal vannak ellátva; a szíták igen szilárdan, **horgany-lemezből** vannak készítve. Hogy a vevő közönség kényelmesen beszerezhesse ezen hasznos cikket e vidék részére, **Bisztricsány Lajos** urnál bizományi raktárt állítottam fel, ki is **darabját 5 frton** adja el. Meg vagyok győződve, hogy e kitűnő mag-rostak rövid idő múlva **egy magtermelőnél sem fognak hiányozni**. Továbbá **sodronyfonataimat** minden méretben, és **kerti butorai-mat** szintén ajánlom; ezek is **Bisztricsány Lajos** urnál rendelhetők meg.

Tisztelettel
Felsőmagyarországi első fa- és vassodronyáru-gyár.
DELEVÁL G. E.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdi-niát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Teljes tisztelettel
Bisztricsány Lajos.

1028 36—52

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.

STEARIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJCZÁR.

KITŰNŐ JO IZŰ CUBAKÁVÉ KILOJA 1.60, 2—2.10.